

27. Folkeoplysningsområdet - gebyrmodel (2019-0124821)

Der skal tages stilling til ændringer i gebyrmodellen for foreningers brug af lokaler.

Indstilling

Indstilling om,

1. at Borgerrepræsentationen godkender de bevillingsmæssige konsekvenser af denne indstilling, jf. økonomiafsnittet.

Det forudsættes, at eventuelle merudgifter, som følge af sagen, afholdes inden for Kultur- og Fritidsudvalgets budgetramme.

(Kultur- og Fritidsudvalget)

Problemstilling

Med Budget 2019 blev det besluttet at indføre gebyr for foreningers brug af faciliteter jf. Folkeoplysningslovens § 22, stk. 4 (se bilag 1). Den valgte model har imidlertid vist sig at rumme nogle konsekvenser for særligt børn- og ungeforeninger, som ikke er i overensstemmelse med de politiske intentioner med gebyret.

Efter aftale i Kultur- og Fritidsudvalget har en arbejdsgruppe bestående af kultur- og fritidsborgmesteren, medlem af Kultur- og Fritidsudvalget Jonas Bjørn Jensen, samt medlemmer af Folkeoplysningsudvalget Anders Berner og Søren Hemmingshøj undersøgt mulighederne for justeringer i ordningen. På baggrund af gruppens drøftelser og et møde med en række københavnske foreninger, foreslås modellen justeret.

Løsning

Det følger af folkeoplysningslovens § 22, stk. 4, at en kommune kan opkræve gebyr for foreningers brug af faciliteter. Gebyrindtægten skal anvendes til at øge det supplerende lokaletilskud. Det bemærkes i den forbindelse, at Københavns Kommune køber facilitetstider i DGI-Byen og stiller disse tider til rådighed for folkeoplysende foreninger og aftenskoler, hvilket kan sidestilles med et supplerende lokaletilskud. Kommunen kan i vidt omfang selv beslutte ordningen, herunder om gebyret skal gradueres, så børn og unge sikres bedre vilkår end voksne.

Visionen med ordningen i København er, at voksenforeninger betaler gebyr, mens børn- og ungeforeninger i videst muligt omfang friholdes. Samtidig skal gebyret medvirke til en endnu mere

effektiv udnyttelse af faciliteterne. For at friholde foreninger med mange børn og unge foreslås gebyrmodellen justeret på følgende områder:

- at der ikke frikøbes tid til foreninger, og at pengene afsat til dette i stedet bruges til øget tilskud til børn- og ungeforeninger,
- at indtægter, udover de i businesscasen forudsatte, ligeledes anvendes til øget tilskud,
- at foreninger ikke kan få højere indtægter end udgifter på gebyrordningen, og
- at der kun skal betales for lokaler med eksklusiv adgang i brugstiden.

Indtægterne går til øget medlemstilskud

I den oprindelige model var det forudsat, at der skulle anvendes penge til at få flere foreningstider i kommunale faciliteter. Fuldt indfaset var det forudsat, at der skulle anvendes 5 mio. kr. på ordningen. Med denne indstilling foreslås pengene nu i stedet anvendt på øget tilskud. Der bliver således ikke frikøbt yderligere tid til foreninger, men i stedet givet et øget tilskud til børn- og ungeforeninger. Hertil kommer, at de foreløbige beregninger viser større gebyrindtægter, end forventet i effektiviseringsforslaget. Disse øgede indtægter anvendes ligeledes på øget tilskud. Begge dele vil betyde, at den økonomiske konsekvens for foreningerne forsvinder eller bliver væsentligt mindre. Der vil fortsat blive stillet det samme antal timer til rådighed for foreningerne.

Foreninger kan ikke tjene på gebyrmodellen

Det øgede tilskud beregnes efter samme principper som medlemstilskud. Der lægges med denne indstilling et loft på indtægterne, så foreninger ikke kan få flere indtægter end udgifter på gebyrmodellen. Herved sikres at foreninger med ingen eller få gebyrudgifter ikke tjener på modellen på bekostning af foreninger, der bruger mange faciliteter.

Øvrige tiltag

Med disse tiltag vil langt de fleste foreninger med mange børn og unge få ingen eller meget lave merudgifter pr. medlem. En mindre gruppe foreninger med børn og unge vil dog stadig skulle betale et væsentligt gebyr, hvilket søges afhjulpet med en række tiltag:

Pan Idræt

Kommunerne kan støtte idrætsaktiviteter med udgangspunkt i folkeoplysningsloven, der indeholder regler om kommunal støtte til folkeoplysende virksomhed. Herudover kan kommunerne også støtte idrætsformål uden for folkeoplysningslovens rammer på grundlag af de ulovbestemte kommunalfuldmagtsregler. Kommunerne kan således yde tilskud og anden økonomiske støtte til private foreninger, som varetager idrætsformål, og der er sammenfattende vide rammer for kommunernes engagement i idrætsaktiviteter.

På sit møde den 31. januar 2019 vedtog Borgerrepræsentationen en justeret LGBTI+ politik for Københavns Kommune. Af politikken fremgår bl.a. (som konkret initiativ) støtte til initiativer med fokus på idrætsdeltagelsen hos LGBTI+ grupper gennem støtte til foreningsdannelse, udover den rådgivning og vejledning forvaltningen allerede yder på foreningsområdet.

Det er forvaltningens vurdering, at Pan Idræt har en helt central rolle i implementeringen af kommunens LGBTI+ politik, da der er tale om en veletableret forening, der har LGBTI+-personer som målgruppe. Det er derfor vigtigt, at Pan Idræt ikke rammes af den reviderede gebyrmodel, og derfor fremadrettet ikke vil have de samme muligheder for at nå ud til målgruppen. Dette vil være i direkte modstrid med ambitionerne i kommunens LGBTI+ politik. I denne forbindelse er det særligt problematisk, at kun 10% voksne LGBTI+-personer dyrker idræt og motion i deres fritid, mod 30% heteroseksuelle og ciskønnede, jf. kommunens LGBTI+-politik. Der er således behov for en fortsat massiv indsats for at sikre, at andelen af idrætsaktive blandt LGBTI+-personer kommer op på samme niveau som den øvrige befolkning. Det er vurderingen, at Pan Idræt er en helt central aktør i dette arbejde.

Derfor anbefales det, at Pan Idræt modtager et særskilt tilskud efter kommunalfuldmagtsreglerne, med henblik på varetagelse af de ovennævnte, lovlige kommunale formål, således at foreningen ikke stilles ringere på grund af justeringerne af gebyrmodellen. Såfremt dette forslag godkendes vil forvaltningen i dialog med Pan Idræt udarbejde en særskilt tilskudsaftale, som indeholder målbare succeskriterier og forudsætninger for tilskuddet

Foreninger med en væsentlig overvægt af voksenmedlemmer

En række foreninger har overvejende voksenmedlemmer. Da fokus i gebyrmodellen og forslag til ændringer er at friholde børn- og ungeforeninger, vil foreningerne med overvejende voksenmedlemmer skulle opdyrke et større børne- og ungdomsarbejde for at kunne opnå en større kompensation. Det bemærkes, at Udviklingspuljen under Folkeoplysningsudvalget kan give støtte til projekter, der har til formål at få flere børn- og ungemedlemmer i foreningen.

Foreninger med "egne" faciliteter

En række foreninger har faciliteter, de råder helt eller næsten helt og eksklusivt over. Dermed har de flere banetider end sammenlignelige foreninger og skal derfor betale et højere gebyr. Hvis disse foreninger får flere børn- og ungemedlemmer og dermed flere brugere på faciliteterne pr. time, vil gebyret falde. Det bemærkes, at Udviklingspuljen under Folkeoplysningsudvalget kan give støtte til projekter, der har til formål at få flere børn- og ungemedlemmer i foreningen.

Klubber med eksklusiv adgang

En række foreninger har eksklusiv adgang til faciliteter og har i større eller mindre omfang bidraget til anskaffelsen af udstyr, der anvendes til aktiviteterne. Udstyret er af en sådan art, at det ikke er muligt at flytte det, når der ikke er aktivitet. Kultur- og Fritidsforvaltningen vil indgå eller forny brugsaftalerne for disse foreninger med et bærende princip om, at foreningerne skal betale for den tid, faciliteterne anvendes til aktivitet.

Økonomi

De bevillingsmæssige konsekvenser af denne indstilling fremgår af tabel 1.

Med indstillingen ændres formålet med midlerne i den oprindelige case givet til "kompensation for indtægtstab fra brugerbetaling" til at gå til øget medlemstilskud til foreninger. Bevillingsmæssigt

konverteres der således 2,5 mio. kr. i 2019, 4 mio. kr. i 2020 og 5 mio. kr. varigt fra en indtægtsbevilling til en udgiftsbevilling, jf. tabel 1.

Som følge af større indtægter end forventet ved vedtagelsen af casen opskrives indtægtsbevillingen vedr. gebyrer med 4 mio. kr. i 2019 og 8 mio. kr. varigt. Til gengæld opskrives udgifterne til medlemstilskud med et tilsvarende beløb.

De bevillingsmæssige konsekvenser påvirker ikke kommunens nettoudgifter.

Tabel 1. Bevillingsmæssige konsekvenser

At-punkt	Udvalg	Bevilling (nr. og navn)	Funktion	Indtægt (I) / Udgift (U)	Beløb i 1.000 kr.* (2019 P/L)				Varig? ja/nej
					2019	2020	2021	2022	
4	KFU	1060 – Kultur og Fritid service		I	-2.500	-4.000	-5.000	-5.000	Ja
4	KFU	1060 – Kultur og Fritid service		U	2.500	4.000	5.000	5.000	Ja
4	KFU	1060 – Kultur og Fritid service		I	-4.000	-8.000	-8.000	-8.000	Ja
4	KFU	1060 – Kultur og Fritid service		U	4.000	8.000	8.000	8.000	Ja
I alt	-	-	-	-	0	0	0	0	-

**Øgede indtægter er indikeret med negativt fortegn, mens reducerede indtægter er indikeret med positivt fortegn. Øgede udgifter er indikeret med positivt fortegn, mens reducerede udgifter er indikeret med negativt fortegn.*

KFU = Kultur- og Fritidsudvalget

Bevægelserne i form af betalinger og tilskud til foreningerne bruttoregnskabsføres i kommunens regnskab. Det forudsættes dog, at der i relation til foreningerne nettoafregnes, således at der fx i forbindelse med en aflysning ikke først vil skulle opkræves betaling hos en forening for dernæst at tilbageføre betalingen.

Videre proces

Arbejdsgruppen vil, så længe der er behov herfor, følge arbejdet med implementeringen og drøfte eventuelle tvivlsspørgsmål. Folkeoplysningsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget vil løbende blive orienteret om implementeringen. Kultur- og Fritidsforvaltningen vil evaluere ordningen med udgangen af 2020.

Oversigt over politisk behandling

Kultur- og Fritidsforvaltningen indstiller,

1. at Kultur- og Fritidsudvalget godkender ændringer i gebyrmodellen for foreningers brug af lokaler,
2. at Kultur- og Fritidsudvalget bemyndiger Kultur- og Fritidsforvaltningen til at indgå brugsaftaler med foreninger med eksklusiv adgang til faciliteter, og
3. at Kultur- og Fritidsforvaltningen bemyndiges til, i samarbejde med Pan Idræt, at udarbejde udkast til særskilt tilskudsaftale med Pan Idræt efter kommunalfuldmagtsreglerne.

Kultur- og Fritidsforvaltningen indstiller, at Kultur- og Fritidsudvalget overfor Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen anbefaler,

4. at Borgerrepræsentationen godkender de bevillingsmæssige konsekvenser af denne indstilling, jf. økonomiafsnittet.

Kultur- og Fritidsudvalgets beslutning i mødet den 6. juni 2019

Følgende repræsentant fra 42 fodboldforeninger havde inden behandlingen af punktet foretræde for udvalget om sagen:

- Eva Nielsen

Der blev begæret afstemning om indstillingen.

Et flertal (Jonas Bjørn Jensen, Simon Strange, Rune Dybvad, Franciska Rosenkilde, Kim Hjerrild, Maria Frej, Karina Rohrberg Jessen, Karina Bergmann og Christopher Røhl Andersen) stemte for indstillingen.

Et mindretal (Rikke Lauritzen og Jens Kjær Christensen) stemte imod.

Indstillingen blev således godkendt.

Jonas Bjørn Jensen, Simon Strange, Rune Dybvad, Franciska Rosenkilde, Kim Hjerrild, Maria Frej, Karina Rohrberg Jessen og Christopher Røhl Andersen ønskede følgende tilført beslutningsprotokollen:

"I en by, hvor indbyggertallet stiger med 20 procent på 10 år, og den økonomiske ramme i samme periode kun stiger 2-3 pct, så betyder det, at vi skal effektivisere.

I den situation har vi lagt vægt på at lave en model for effektivisering på idrætsområdet, hvor vi:

1. Finder de penge, vi skal

2. Friholder børne- og ungeklubberne, så dem der løfter en opgave for byens børn og unge ikke bliver ramt

3. Kan give en bedre udnyttelse af de idrætsfaciliteter vi er mange om at dele

4. Administrerer så godt som muligt

5. Giver klubber med eksklusiv adgang til idrætsanlæg muligheden for at have en vækst, så de ikke rammes af gebyr.

Vi har haft en arbejdsgruppe, som på tværs af folkeoplysningsudvalget, forvaltning og det politiske udvalg har arbejdet på at nå de mål.

Vi mener, at vi er kommet i mål med den politiske intention for den effektivisering, som vi er pålagt.

Den nedsatte gruppe fortsætter i en ubestemt periode for at sikre en så god implementering som muligt."

Karina Bergmann ønskede følgende tilføjet til beslutningsprotokollen:

"I Liberal Alliance går vi ind for, at man som voksen tager ansvar for og betaler for sit eget forbrug - også når det gælder idræt i foreningsregi såsom gebyr for brug af faciliteter. Vi bakker dog op om at børn og unge i højere grad skal friholdes, idet de ikke har det samme økonomiske råderum som voksne og fordi vi anerkender at idræt og foreningsliv er en vigtig del af dannelsen for unge mennesker."

Økonomiforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget oversender sagen til Borgerrepræsentationen med følgende erklæring:

Økonomiudvalget forudsætter, at eventuelle merudgifter, som følge af sagen, afholdes inden for Kultur- og Fritidsudvalgets budgetramme.

Økonomiudvalgets beslutning i mødet den 11. juni 2019

Økonomiudvalget besluttede at oversende indstillingen med udvalgets erklæring til behandling i Borgerrepræsentationen uden afstemning.

Beslutning

Borgerrepræsentationens beslutning i mødet den 20. juni 2019

Indstillingen blev godkendt med 40 stemmer imod 9. Ingen medlemmer undlod at stemme.

For stemte: A, Å, B, F, V, C, O og I.

Imod stemte: Ø.

Socialdemokratiet, Alternativet, Radikale Venstre, SF og Venstre afgav følgende protokolbemærkning:

"I en by, hvor indbyggertallet stiger med 20 procent på 10 år, og den økonomiske ramme i samme periode kun stiger 2-3 pct, så betyder det, at vi skal effektivisere.

I den situation har vi lagt vægt på at lave en model for effektivisering på idrætsområdet, hvor vi:

1. Finder de penge, vi skal
2. Friholder børne- og ungeklubberne, så dem der løfter en opgave for byens børn og unge ikke bliver ramt
3. Kan give en bedre udnyttelse af de idrætsfaciliteter vi er mange om at dele
4. Administrerer så godt som muligt
5. Giver klubber med eksklusiv adgang til idrætsanlæg muligheden for at have en vækst, så de ikke rammes af gebyr.

Vi har haft en arbejdsgruppe, som på tværs af folkeoplysningsudvalget, forvaltning og det politiske udvalg har arbejdet på at nå de mål.

Vi mener, at vi er kommet i mål med den politiske intention for den effektivisering, som vi er pålagt. Den nedsatte gruppe fortsætter i en ubestemt periode for at sikre en så god implementering som muligt.

Med ændringen af gebyrmodellen imødekommer vi den politiske beslutning fra kultur og fritidsudvalget, og vi har ingen intention om, at gebyrmodellen i fremtiden skal bruges som indtægtsskrue for kommunen."

Liberale Alliance videreførte deres protokolbemærkning fra udvalgsbehandlingen:

"I Liberal Alliance går vi ind for, at man som voksen tager ansvar for og betaler for sit eget forbrug - også når det gælder idræt i foreningsregi såsom gebyr for brug af faciliteter. Vi bakker dog op om at børn og unge i højere grad skal friholdes, idet de ikke har det samme økonomiske råderum som voksne og fordi vi anerkender at idræt og foreningsliv er en vigtig del af dannelsen for unge mennesker."

Bilag

Bilag 1 - Effektiviseringsforslag om ligestilling af voksenforeninger og selvorganiserede idrætsudøvere

Bilag 2 - Sammenligning af gebyr for selvorganiserede og foreningers brug af lokaler